

COEN TEULINGS

De universiteit als anarchistisch bolwerk

De universiteit is helemaal geen bedrijf. Dat moet ze ook niet willen worden. Het is juist goed dat de universiteit een beetje ongeorganiseerd is. Alleen dan kunnen nieuwe ideeën ontstaan." Aan het woord is Alexander Rinnooy Kan, sprekend op de Universiteit van Amsterdam, nu zo'n acht jaar geleden. „Toegegeven”, zo vervolgde Rinnooy Kan, „de Universiteit van Amsterdam excelleert daar wel in.” Met dat eerste heeft hij waarschijnlijk gelijk. Met dat tweede zeker niet. Als hoogleraar in Cambridge kan ik uit de eerste hand getuigen dat deze universiteit nog veel inefficiënter is. Ik schreef hier eerder over Cambridge. Harry Potter's Zweinstein is een goed model voor een school in sprookjesland, maar voor een echte universiteit totaal ongeschikt. En toch gebruikt Cambridge het, en het moet gezegd, niet zonder succes.

Ik moest eraan denken toen Nederland afgelopen weken werd opgeschrikt door een heuse studentenopstand. Aan media-aandacht geen gebrek. Er was welwillende belangstelling. Of die belangstelling voortkwam uit nostalgie of uit empathie valt moeilijk te bepalen. Voor wie de vinger een beetje aan de pols gehouden heeft, kwam de opstand niet onverwacht. Eerder had het medezeggenschapscircuit van de UvA de fusie van de bèta-faculteiten al geblokkeerd. En ook op de VU rommelt het al een tijd. De situatie buiten Amsterdam kan ik moeilijker beoordelen, maar ook daar hebben bestuurders afgelopen weken waarschijnlijk minder geslapen.

Kijk naar de Universiteit van Cambridge, het summum van inefficiency

De verleiding is groot om deze opstand te claimen voor deze of gene agenda. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de inzet van de studenten enigszins onhelder blijft. Maar dat doet niet ter zake. Zoals altijd is de uiting van de onvrede belangrijker dan de inhoud van de eisen. Evenmin zullen de managers de universiteit de rug toekeren. Er blijven er te veel van, die te vaak vergaderen en die met hun regels de echte onderzoekers het leven zuur maken. Je kunt nu eenmaal niet zonder in een organisatie met tienduizenden studenten. Ze zullen ook allerlei rendementen blijven uitrekenen. Of heeft u een voorkeur voor maanstanden en graancirkels als sturingsinstrument? En ik mag hopen dat die universiteiten zullen blijven investeren in hun vastgoed. Een openluchtcollege is niet onder alle weersomstandigheden een feest. Anders dan bij ROC's is er bij universiteiten weinig misgegaan met vastgoed. En tegelijkertijd zullen die universiteiten een inefficiënte rotzooi blijven, precies zoals Rinnooy Kan heeft voorspeld.

De echte grief lijkt me dat veel studenten zich door de universiteit verwaarloosd voelen. Ze hebben het gevoel dat de universiteit niet om hen geeft. Kijk naar het succes van het projectonderwijs van de Universiteit Maastricht, waarmee het jarenlang op nummer één stond. Kijk naar het succes van de University Colleges die uit de grond schieten. Kijk naar het succes van het onlangs opgericht Bachelors College van de TU Eindhoven. En kijk naar de Universiteit van Cambridge, het summum van inefficiency. Waarom werkt het daar? Omdat studenten trots zijn dat ze op Cambridge worden toegelaten, omdat ze trots zijn als ze op Cambridge een cum laude halen (dat telt ook aan voor hun carrière: anders dan Nederlandse werkgevers geven Engelsen wel om cijfers), omdat ze lid zijn van een college, en omdat Cambridge er alles aan doet om die studenten ook echt te laten studeren. Dan kom ik eerlijk gezegd bij de politiek. Op de basisschool en het middelbaar onderwijs zijn staf/studenten-ratio's de afgelopen 20 jaar opgelopen. In het hoger onderwijs zijn ze juist gedaald. We raken niet uitgepraat over de kenniseconomie maar we hebben er geen geld voor over? Het gaat mijn pet te boven.